



Unga Feminister

Yttrande
Ju2016/07989/L6
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Unga Feministers yttrande över betänkandet SOU 2016:74, Ökad insyn i partiers finansiering – ett utbyggt regelverk

Inledning

Unga Feminister (UF!) är ett ungdomsförbund till det politiska partiet Feministiskt Initiativ (FI). Vi verkar för en mer öppen och tolerant värld där alla människor är garanterade att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. För att nå detta menar vi att en måste utgå från en intersektionell analys av hur samhället fungerar och förhålla sig kritiskt till normer och makthierarkier. Att vi under valåret 2014 fick uppemot 8 000 medlemmar visar på att det är många med oss som står bakom detta.

Unga Feminister vill ha ett transparent politiskt system. För att ha en fungerande demokrati måste politiska partier och deras företrädare, på lokal, regional, nationell, och EU nivå, kunna granskas effektivt. Ett steg i detta är absolut att redovisa vart politiker och partier får sitt ekonomiska stöd ifrån för att tydliggöra vilka ekonomiska intressen som står bakom olika politiska förslag.

Sammanfattning

Unga Feminister står bakom utredningens förslag till lagändringar.

Unga Feminister är positiva till att lagförslagen skulle göra att Sverige står närmare att uppfylla de rekommendationer som Greco (Gruppen av stater mot korruption) gett Sverige. Även om vi vill uttrycka en viss oro för att den ökade administrativa bördan, som den föreslagna utvidgningen av redovisningsskyldigheten innebär, kan höja tröskeln för att enskilda ska engagera sig politiskt, menar vi att avvägningen mellan engagemanget och de demokratiska vinsterna som kommer med den ökade insynen samt de tröskelvärden för när en omfattas av redovisningsskyldigheten gör att vi anser utredningens lagförslag som rimligt och väl avvägt.

Att det, enligt utredningens förslag, blir tillåtet att ta emot anonyma bidrag och samtidigt ha kvar statsbidraget anser Unga Feminister är godtagbart när gränsvärdet för hur stort dessa bidrag får vara är satt så lågt som det är föreslaget i utredningen. Vi menar även att det föreslagna straffet för att ta emot ett anonymt bidrag är tillräckligt, hela statsbidraget måste inte villkoras för att uppnå en avskräckande effekt.

En synpunkt som Unga Feminister vill föra fram är att den ökade administrativa bördan för partier och deras sidoorganisationer blir, proportionellt sett, större för mindre partier och deras sidoorganisationer då de möter samma krav men inte har samma ekonomiska resurser. Vi menar därför att mindre partier borde få en kompensatorisk ökning av statsbidraget då förslaget mening inte är att hämma den ordinarie verksamheten.

Detta blir särskilt viktigt för ungdomsorganisationerna. Ungdomsförbund till mindre partier har inte samma ekonomiska möjligheter som riksdagspartiernas ungdomsförbund då de inte får något betydande ekonomiskt stöd från vuxenorganisationen utan är beroende av det organisationsstöd som myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) delar ut. Ungdomsrörelsen har kraftigt kritiserat MUCF för att den totalpott de delar ut inte har ökat på tio år samtidigt som medlemsantalen i ungdomsorganisationerna har ökat kraftigt. Unga Feminister är rädda att utredningens krav bidrar till en ökad detaljstyrning av bidraget för ungdomsförbunden och att det kan hämma den ordinarie verksamheten. Därför vill vi, i solidaritet med resten av ungdomsrörelsen, att MUCFs totalpott ska dubblas.

I övrigt har Unga Feminister inga större synpunkter på utredningens förslag.

Avsnitt 10.2 Vilka som ska omfattas av redovisningsskyldighet och vilka undantag som ska finnas från skyldigheten att ett visst år lämna intäktsredovisning

Unga Feminister är positiva till utredningens föreslagna utökning av redovisningsskyldigheten då det kommer leda till att medborgarna får en större insyn i partiväsentena, vilket gynnar demokratin. Att förslaget innebär att Sverige kommer närmare att leva upp till de rekommendationer som Greco har gett oss är av stor vikt då vi vill värna om att leva upp till våra internationella åtagande i arbetet mot korruption.

Det potentiella problem som Unga Feminister ser, som också lyfts i rapporten, är att det ska bli svårare att engagera sig politiskt. Vi menar dock att utredningens föreslagna gräns på när en blir redovisningsskyldig på ett halvt (0,5) prisbasbelopp (22 400 kr för år 2017), samt de principiellt positiva demokratiska effekterna som kommer med transparensen, gör att vi anser att utredningens förslag är rimliga och väl avvägda.

Avsnitt 12.2 Ett förbud för partier m.fl. att ta emot anonyma bidrag överstigande ett visst gränsvärde

Unga Feminister står bakom utredningens förslag. Anonyma bidrag kan vara skadliga för det demokratiska systemet, men när de begränsas till en tjugondels (0,05) prisbasbelopp (2 240 kr år 2017) är det svårt att motivera att de anonyma bidragen skulle utgöra ett betydande problem.

Avsnitt 19.4 Konsekvensanalys

Unga Feminister ser ett potentiellt problem med att de extra administrativa uppgifterna kan bli en, proportionellt sett, större börda för partier utanför riksdagen. Det statsbidrag som går till riksdagspartierna är betydligt större än statsbidraget till övriga partier, samtidigt möter de samma krav på redovisning som de större partierna. Då utredningens förslag inte har för avsikt att påverka partiernas ordinarie verksamhet menar Unga Feminister att det är rimligt att statsbidraget höjs med en summa som kompenserar för den extra administrativa bördan.

För ungdomsförbunden till partier utanför riksdagen blir detta särskilt viktigt då de sällan kan förlita sig på något betydande ekonomiskt stöd från vuxenorganisationen. I stället måste de förlita sig på organisationsbidraget från myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Flera ungdomsorganisationer har upprepade gånger lyft problem med bidraget som MUCF ger ut. De största problemen är att MUCF:s totalpott inte har ökat sedan 2006, samtidigt som ungdomsorganisationernas medlemsantal har ökat drastiskt, samt att organisationerna får pengar för ett verksamhetsår och inte kan spara pengar.

Att ungdomsförbund till politiska partier utanför riksdagen måste leva upp till de villkor som MUCF villkorar bidraget med, tampas med de hinder som MUCF-bidraget och samtidigt leva upp till de redovisningskrav som utredningens föreslagna lagändringar innebär gör att dessa ungdomsförbund möter väldigt mycket hårdare krav och detaljstyrning än ungdomsförbunden till de större partierna.

Unga Feminister menar dock att kraven i sig är principiellt rimliga och att det är den monumentala skillnaden i ekonomiska medel som skapar de ojämna förhållandet. Därför menar vi att lösningen inte är att lätta kraven för ungdomsförbunden. Istället menar Unga Feminister, i solidaritet med en bredare ungdomsrörelse, att MUCF:s totalpott bör höjas i linje med de krav som Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer (LSU) driver, potten bör fördubblas. Detta gör att ungdomsorganisationer stärks generellt samt att ungdomsförbund kan verka med mer jämlika förutsättningar, oavsett om vuxenorganisationen har möjlighet att ge ekonomiskt stöd eller om utredningens förslag på lagändringar går igenom och bidrar till en ökad detaljstyrning.